

Solymosi Alpár

A megszólított

„Miután mindezek megtörténtek, Isten próbára tette Ábrahámot. Megszólította őt: »Ábrahám!« Ő azt felelte: »Itt vagyok!«” (1 Móz 22,1)

Kedves testvéreim! Különleges dolog a hivatás és a küldetés. Egyáltalán van-e különbség a kettő között? Meglátásom szerint csak kifejezésbeli különbség van a két fogalom között, ugyanis mindkettő mélyről fakadó motivációt, készséget jelent a teljes odaadással végzett munkára, feladatvégzésre. A hivatás- és küldetésstudat abban a pillanatban kel életre, szólal meg („életre szóló hivatás”) a bensőben, minden pátoz nélkül akkor fogalmazódik (fogamzik) meg Isten gyermekeiben, amikor a megszólított személy a szellemi és lelki érettségének a legtisztább, legfogékonyabb szakaszába lép. Ez az életszakasz emberenként változik még a Biblia főhőseinek, megszólítottjainak az életében is: van, akit kora ifjúként talált meg Isten (Jeremiás, Dávid vagy éppen Sámuel), másokat meg férfúi, felnőtt korukban (Noé, Ábrahám, Mózes, Illés, Jób, Ézsaiás).

Isten abban a pillanatban jelentkezik, amikor megítélése szerint a választott készen áll, és képes az elhívásra így válaszolni: „Itt vagyok!”. A Károli Gáspár fordításában a megszólított minden esetben így válaszol: „Imhol vagyok.” Nekem a bibliafordításnak épp ez az archaikus formája segített kicsivel jobban megérteni az elhívás, próbatétel mélyebb üzenetét.

Mindkét megszólalás tulajdonképpen önmagamra mutató, önreflexió: „Itt vagyok!”, „Imhol vagyok.” Ez azt is jelenti, hogy jelen vagyok, készen vagyok a vállalásra, egy bizonyos küldetés teljesítésére. Készségemben azonban nem a könnyelműség, hanem inkább a felelősségtudat, a hivatás- és küldetésstudat körvonalazódik. Az „Itt vagyok” azt jelenti, hogy ismerem a jelent, a jelen idő értékét, és hogy ezt a jelen időt a maga teljességében akarom megélni. A „vagyok” a lenni igéből származtatott önmeghatározás. Itt vagyok annyi, mint teljes szívemmel, lelkemmel, és értelmemmel jelen vagyok, értem és élem a jelen idő kihívását.

Ez a kijelentés kissé filozofikusnak tűnik, de egyáltalán nem az. Amennyiben a mindennapjainkat nézzük, ez a viselkedés, ez a lelki érettség, az elhívásra

való készség egyáltalán nem jellemző a mai ember életére és viszonyulásmódjára.

Nézzünk néhány életízű példát arra, hogy miképpen is válaszolunk egy-egy felhívás, megszólítás esetében. Istentisztelet előtt tettem egy kísérletet: jó nagy szünetközökkel elkezdtem név szerint szólítgatni a családtagjaimat. Tapasztaltam az, hogy ha valaki a nevünkön szólít, kiáltja a nevünket, főképpen ha közben el is vagyunk foglalva, ma így szokás válaszolni:

Igeeen? – Kérdő hangsúllyal. Ugyanis még mielőtt ismernénk a feladatot, már jó előre kérdés számunkra, hogy nekünk való-e, testhez álló-e az vagy sem. Először szeretnénk hallani, hogy „mi a pálya?”. Aztán eldöntjük, hogy vállaljuk-e vagy sem a feladatot.

Érzékelitek, kedves testvéreim, hogy már a kezdet kezdetén dőlnek el dolgok? Szelektív a hallásunk! Jakab apostol milyen szépen írja levelében: „legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra, mert az ember haragja nem szolgálja Isten igazságát.” (Jak 1,19) Milyen mély és fontos üzenet, hogy az Istennel való párbeszéd, az ima során, vagy Isten közelében leginkább a belső hallásunkat kell élesíteni! Zárjuk ki az amúgy hirtelenkedő, türelmetlen természetünket, hiszen az isteni szónak, megszólításnak értő fülekre van szüksége, nem pedig gyors, felületes hallásra. A magvető példázatát Jézus így zárja: „Akinnek van füle a hallásra, hallja!” (Mk 4,9)

Nézzük csak, hogy még milyen típusú válaszreakcióink vannak egy-egy megszólítás rendjén, akkor, amikor nevünket halljuk:

Egy másik szokványos viszontválasz így hangzik: „Tessék parancsolni!” Hirtelen dobjuk oda a kérdezőnek, mintha ő parancsolni akarna nekünk. Pedig az is lehet, hogy szelíden közelít, nem akar feladatot kiróni ránk...

Aztán gyakran hallani a „Mi van?” vagy a „Hm?” és a „Mi a szitu?” válaszfélét is, hogy tovább ne is fokozzam a szleng különböző változatait. Gondolom, ismeritek az almási anekdotát. A nagyama viszi a falu katolikus búcsújának vásárába a kisunokát. – Ha odaérünk, veszek neked „simi-laptát” jó? – Hm? – kérdez vissza a kedveskedő nagymamára értetlenül a gyermek. – Mondom, ha jó leszel, veszek neked simi-laptát! – Hm?- kérdez vissza újra a kisunoka. A nagy-mama megelégedi a modortalan választ, azt, hogy csak hümmögtetni tud ez a gyermek, és határozottan felszólítja: – Kicsi „fijam”! Ne mondjad többet, hogy „Hm”! Mondjad szépen: „Mia”!

Igen ez a kommunikáció cseberből vederbe vergődése. Gyakran igencsak humoros a népi nyelvhasználatunk is. A viccen túl azonban érdemes elgondolkodni azon, hogy akkor, amikor nevünket halljuk és megszólítanak, mi módon

rezonálunk környezetünkkel. Válaszunk lehetőleg legyen készséges és nyitottságra utaló!

Erre szolgált csodálatosan szép és jó példákat a Biblia. Az Isten által kiválasztott emberek mind-mind rendelkeztek azzal a belső hallással, amelynek következtében válaszolni tudtak Isten hívására.

„Itt vagyok!”, „Imhol vagyok!” – szól a különleges feladatokra kijelölt emberek válasza. Mai történetünkben Ábrahámot próbára akarja tenni az Isten. Ez a történet a hit időnként igencsak embert próbáló nehézségének klasszikus példája. Ábrahám nevének hallatán így válaszol: „Itt vagyok!” Ez egyben azt is jeleti, hogy állok a feladatok, dolgok elébe. És Isten ki is adja a feladatot, mely nem lesz egyszerű: „Fogd a fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz, Izsákot, és menj el Mórijjá földjére, és áldozd fel ott égőáldozatul az egyik hegyen, amelyet majd megmondok neked!” Ábrahám az „Imhol vagyok” után nem szól semmit. Hallgat. Aztán... „Fölkelt reggel, fölnyergelte a szamarát, maga mellé vette két szolgáját meg Izsákot, a fiát... fát is hasogatott az áldozathoz... aztán elindult arra a helyre, amelyet Isten mondott neki” – olvassuk a Bibliában.

Kedves testvéreim, mit tesz Ábrahám a feladat hallatán? Elkezd szertartásosan készülni a még föl nem fogható, ép ésszel meg nem érthető feladatra! Az Isten beszédét csak rituális mozdulatainkban tudjuk megérteni, földolgozni, üzeni a történet. Igen, a szertartásos készülődés során juthatunk el azon mély üzenet-höz, amelyet Isten nekünk szánt! Erre valók az istentiszteletek is.

Ábrahám hitéhez nem fér kétség. Az Istennel való kapcsolatában rendíthetetlen. Ő feltétel nélkül hisz. Ábrahám alaptermészete, helyesebben fogalmazva: lételeme a bizalom. Bizalom nélkül nem tud önmaga lenni. A bizalom, a hit az a pillér, amin az ő élete áll. Kiderül ez az isteni próbatételt megelőző történetből is, amikor az Abimélekkel való bizalmi kapcsolatát kell megerősítse egy újrakötött szövetség keretében a beérsebai kút körül kialakult konfliktus kapcsán. Történt ugyanis, hogy az Ábrahám által birtokolt pusztai kutat egy napon Abimélek szolgálói erőszakkal elfoglalták. Amikor Ábrahám panaszt tesz az egykori szövetségeseinek, bizalmasának a túlkapásért, Abimélek szégyenkezik, és elnézést kér. Ezt követően az új szövetség jegyében a sértett fél, Ábrahám, nagylelkű ajándékot ad barátjának: a megújított barátság jegyében juhokat és marhákat küld Abiméleknek, és ezen felül hét válogatott bárányt! „Annak bizonyosságául, hogy én ástam ezt a kutat!” – mondja Ábrahám.

Láthatjuk, kedves testvéreim, hogy az ajándék élő bizonyítéka is lehet a kapcsolatainknak. A bőkezűség hosszú időre egyenget utat a lelkekben. Abimélek és szolgálói ugyanis valahányszor a bárányokat, és a legelésző juhokat látták, eszükbe jutott, és pontosan tudták azt is, hogy kié is a kút valójában.

Isten és ember előtt tisztességgel megállni küldetés, hivatásszerű feladat, tanítja Ábrahám példája. Jó lenne igazítani elkorcsosult, gyors beszédünkön. Amikor szólítanak és nevüket halljuk, jó volna a bibliás ősökkel bölcsen így szólni: „Ímhol vagyok!”

Próbáljuk meg hivatásszerűen élni ezt az emberöltőnyi időt!

Reményik Sándornak van egy a végzetre utaló verse. A *Hivatás közben* című költeményében mint utolsó megszólító, a halál jelenik meg. A költő szerint az lenne szép, ha mindenkit a hivatásvégzése magaslatán találna az utolsó Megszólító:

Úgy volna szép:
Ahol kiki legörömebb állt,
Ahol erőben, szeretetben
Leginkább önnönmagára talált,
Ottan fogadja szépen, szabadon,
Büszkén a halált.

Szószéken a pap
Harangozó a harang alatt,
Tudós a Röntgen-kamarában,
Szántóvető az illatos határban,
Lokomotívján a mozdonyvezető,
Any a gyermeke virrasztása közben,
Egy hosszú csók közben a szerető...

A költőt pedig, ömagára utalva, így:

Egy utolsó, alkotó akaratban
Megtisztulva (...)

Mint túlfeszült húr, úgy szakadjak széjjel.

Én azért fohászokodom, hogy mielőbb találjon szíven Istennek beszéde bennünket! Életünkben ne csak a végső idő nyerjen visszaigazolást, de ifjú korban, felnőtt korban is tudjunk együttműködni Istennel. Adja meg az Isten, hogy legyünk „gyorsak a hallásra”. Fogjuk föl azt a szép és nemes küldetést, amellyel mindannyian visszaigazolhatjuk istengyermeki létünket. Ámen.